

Doplňující texty

Doporučení pro práci se SVP

Jak na žáky se SVP v dějepise



**Tipy pro učitele podporujícího při výuce dějepisu
znevýhodněné žáky (SVP - speciální vzdělávací potřeby)**



NÁVRH POSTUPU VÝUKY

Svět ve válce (blok 3, lekce 11)



Fáze 1

Evokace pomocí grafického prvku

Učitel

Promítne grafický prvek (státy válčící ve druhé světové válce).
Rychlá evokace (Co obrázek zobrazuje? Jakou událost?)

Žák

Zkoumá grafický prvek. Snaží se odhalit, co prvek zobrazuje.
Odpovídá spontánně.

Tipy pro učitele podporující znevýhodněné žáky:

- graficky upraví obrázek podle možností žáka/skupiny žáků např. barevným zvýrazněním důležitých prvků a předá ho vybraným žákům.
- využije mapu světa pro demonstraci rozsahu 2. světové války.
- modeluje správné užívání jazyka: Z grafického prvku usuzují, že by se mohlo jednat o... Pro svůj názor mám tento / tyto důvod/y.
- přidělí žáky se znevýhodněním do vybraných skupin a využívá vrstevnického učení ve skupině.
- pracuje individuálně se skupinou žáků vyžadující podporu.
- poskytne individuální podporu prvního kroku žákovi/skupině žáků – vyzve k zopakování zadání úkolu, klade cílené otázky, které pomohou žákům s pochopením obsahu obrázku (co je to za mapu na obrázku, co vyznačuje...); pomocí návodných otázek propojuje historickou událost s osobními zkušenostmi žáků (Kdo z vaší rodiny zažil 2. světovou válku? Viděli jste nějaký film nebo četli jste knihu o 2. světové válce? Co se vám vybavuje, když se řekne 2. světová válka?).
- zadá nadaným žákům zpracování dvou hypotéz o významu grafického prvku, které doloží informacemi, jež sami dohledají ve volně dostupných zdrojích.



Fáze 2

Čtení úvodního textu „Než začneme“ a analýza grafického prvku

Učitel

Zadává žákům úkol přečíst si text a vyhodnocuje odpovědi.
Znovu zdůrazní badatelskou otázku a doplní kontext.

Žák

Čte text, kroužkuje odpovědi.

Tipy pro učitele podporující znevýhodněné žáky:

- instruuje žáky, aby si nejdříve přečetli otázky, následně si přečetli text a postupovali tak, že budou postupně hledat odpovědi na jednotlivé otázky.
- zopakuje význam klíčových slov pro pochopení textu, zapíše je na tabuli (popř. využije jiný zavedený systém - karty připevní na viditelné místo, nechá žáky slova zapsat do slovníčku...).
- ověřuje porozumění slov aliance, demokracie, komunismus.
- znovu ukáže diskutovanou událost na časové ose, upozorní na přehled učiva .
- vybídne žáky, kteří to ke své práci potřebují, aby v textu barevně označili ty části, které poskytují odpovědi na vybrané otázky.
- zadá vybraným žákům pouze některé z otázek (B, C) a popřípadě je zobrazí v pracovním listu.
- nechá žáky zvolit k odpovědi jen některé otázky.
- poskytuje průběžně podporu žákům při řešení úkolu prostřednictvím otázek (jak je to znázorněno na obrázku? Lze to nalézt na číselné ose?...).
- zadá nadaným žákům dohledání informací, které jim v textu chybí.



Fáze 3

Práce se zdroji 1–2

Učitel

Vysvětlí žákům zadání (přečíst texty a doplnit tabulku).
V případě potřeby poskytuje pomoc.

Tipy pro učitele podporující znevýhodněné žáky:

- pomocí návodných otázek ověřuje pochopení textů.
- ověřuje porozumění slovu munice, propojuje se synonymy.
- vyzve žáky, aby si graficky znázornili text, obsažený v tabulce.
- graficky zvýrazní text obsažený v tabulce .
- zadá žákům, kteří mají problémy s porozuměním psaného textu, tabulku se zestručněným zadáním (např. tabulku bez druhého, případně čtvrtého sloupce).
- povzbuzuje žáky, pozitivně je motivuje v průběhu plnění úkolu.
- žáky, kteří úkol dokončí, požádá o dopomoc u pomalejších žáků.
- zadá nadaným žákům, ať samostatně vyhledají další názory historiků o podílu SSSR a spojenců na vítězství nad nacistickým Německem, zdůvodní výběr zdrojů, odliší názory od podložených informacím, využívají cizojazyčné zdroje a tvrzení dokumentují konkrétními doložitelnými daty.

Žák

Každý samostatně pracuje se zdroji a odpovídá do pracovního listu.



Fáze 4

Závěrečná odpověď

Učitel

Zopakujte badatelskou otázku a vysvětlí žákům zadání: „vyberete si variantu a – c a, doplníte argumenty, se kterými jste pracovali v tabulce. Nezapomeňte, že nemusí existovat jedna správná odpověď.“

Žák

Žáci samostatně či ve dvojicích odpovídají do svého pracovního listu.

Tipy pro učitele podporující znevýhodněné žáky:

- upřednostní kooperativní způsob výuky/skupinové výuky; ponechá žáky pracovat ve skupině, rozdělí role: moderátor: zastánci vítězství SSSR bez spojenců/ zastánci vítězství SSSR se spojenci; vede žáky, aby předložili své argumenty na základě zdrojů; řídí prezentaci skupin.
- určí, které argumenty byly pádnější a podložené zdroji.
- navádí skupinovou výukou žáky k odpovědi otázky C.
- na tabuli napíše vhodné formulace.
- dopomáhá s formulací odpovědí, modeluje jazykové struktury: Domnívám se, že Sovětský svaz by ne/mohl vyhrát bez spojenců, protože.... Nemohu jednoznačně říct, že by Sovětský svaz ne/mohl vyhrát bez spojenců, protože. Pro jednoznačnou odpověď mi chybí tyto informace.
- zadá nadaným žákům, ať prezentují třídě výsledky svého bádání, poskytují doplňující informace; uspořádají panelovou diskuzi, zapojí spolužáky, poskytnou podkladové materiály; tvořivě dle svého výběru prezentují výsledky svého bádání (dramatizace, prezentace, ilustrovaný komiks).



HODNOCENÍ

Tipy pro učitele podporující znevýhodněné žáky

- oceňuje přístup žáka, pečlivost, svědomitost při plnění úkolu nikoli pouze výkon.
- podporuje zaměření žáka na úkol, nikoliv na riziko neúspěchu.
- poskytuje zpětnou vazbu nadaným žákům, odkazuje je na další možné zdroje o druhé světové válce a přístupy k pojetí problematiky.



SVP - autorka
Mgr. Alice Kourkzi - Kašílková

Všechny metodiky a pracovní listy jsou v elektronické podobě ke stažení na webových stránkách dejepisplus.npi.cz.

Národní pedagogický institut České republiky

www.npi.cz

Rok vydání 2022

npi | Národní pedagogický institut
České republiky



Dílo podléhá licenci Creative Commons
[CC BY SA 4.0–Uveďte původ –Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)